

Sygn. akt *IV U 1865/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2019 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 10/10/2018 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 10/10/2018r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. S. prawo do emerytury poczynając od dnia 19 sierpnia 2018r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.-

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy K. S. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1865/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 kwietnia 2019 r.

Decyzją z dnia 10.10.2018r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po rozpatrzeniu dodatkowych dokumentów, które wpłynęły 01.10.2018r., odmówił K. S. prawa do emerytury.

Na uzasadnienie podano, że nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uznał za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W odwołaniu pełnomocnik K. S. wnosił o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu podnosił, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w (...) S.A. od 1 września 1973r. do 31 stycznia 1990r. oraz w (...) sp. z o.o. od 1 lutego 1990r. do 31 grudnia 1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tj. prace przy spawaniu elektrycznym i gazowym.

W odpowiedzi (...) Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc te same argumenty, co w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, które generalnie sprowadzały się do stwierdzenia, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostaje, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. urodził się (...)

W dniu 19.07.2018r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę w wieku obniżonym z tytułu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Zakład jednak po analizie przedłożonej dokumentacji decyzją z 10.09.2018 r. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wobec nie wypełnienia warunków ubiegania się o prawo do świadczenia, tj. nie udowodnienia 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Po przedłożeniu przez wnioskodawcę dodatkowych dokumentów organ rentowy wydał kolejną decyzję w dniu 10.10.2018r. odmawiającą prawa do emerytury, przy czym przyczyną odmowy było niespełnienie warunku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999r. przyjął za udowodnione 25 lat stażu ubezpieczeniowego.

W okresie od 1 września 1973r. do 5 maja 1976r. odbywał (...) Szkołę Zawodową przy Przedsiębiorstwie (...) w zakresie spawania łukowego stopnia podstawowego i spawania gazowego stopnia podstawowego. W dniu 5 maja 1976r. otrzymał Książkę spawacza Nr (...).

W dniu 30 czerwca 1976r. zawarł umowę o pracę z Przedsiębiorstwem (...) w R., na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy. Powierzono mu obowiązki ślusarza-spawacza. W okresie od 25 kwietnia 1978r. do 10 kwietnia 1980r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej zakończeniu podjął pracę u dotychczasowego pracodawcy z dniem 5 maja 1980r. na stanowisku spawacza. W okresie od 19 maja 1982r. do 10 maja 1983r. pracował na budowie eksportowej w Iraku jako spawacz, spawając zbiorniki na wodę z blachy. Praca była wykonywana przez 8 godzin dziennie. Od 7 października 1988r. do 22 grudnia 1989r. pracował w Czechosłowacji zajmując się spawaniem rurociągów wodnych i ciepłowniczych na wysokości. Z dniem 1 lutego 1990r. w drodze porozumienia między zakładami wnioskodawca przeszedł od pracy do Zakładów Produkcyjno-Usługowych (...) sp. z o.o., gdzie pracował na stanowisku spawacza do 22 marca 2001r. Do jego obowiązków należało przede wszystkim spawanie rurociągów, m.in. w Hucie (...) w K., w Elektrowni (...), w (...) M., w Hucie (...).

Wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia zarówno w Przedsiębiorstwie (...), jak i w Zakładów Produkcyjno-Usługowych (...) sp. z o.o. wykonywał prace spawalnicze, mimo iż w dokumentacji osobowej widnieją w angażach stanowiska ślusarz-spawacz, monter- spawacz.

(...) S.A. w dniu 10 stycznia 2005r. wystawił świadectwo pracy, w którym w punkcie 8 potwierdził wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: zeznania świadków: J. K. (1), J. K. (2), J. K. (3), J. K. (4), J. P., M. Ś., M. W., zeznania wnioskodawcy, dokumentacja osobowa wnioskodawcy, dokumentacja rentowa wnioskodawcy, dokumentacja w aktach niniejszej sprawy)

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie wskazanych powyżej dowodów. Sąd dał wiarę przeprowadzonym w niniejszej sprawie dowodom z zeznań świadków J. K. (1), J. K. (2), J. K. (3), J. K. (4), J. P., M. Ś. i M. W. którzy pracowali z wnioskodawcą najpierw w Przedsiębiorstwie (...), a następnie w (...) sp. z o.o. w R., a zatem bezsprzecznie mają wiedzę o tym, jakiego charakteru czynności wówczas wykonywał wnioskodawca, a twierdzenia ich w tym zakresie są rzeczowe, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Zeznania świadków są jasne i złożone w konsekwentny sposób, nie budzą wątpliwości. Świadkowie ci jednoznacznie wskazali na charakter wykonywanej przez

wnioskodawcę pracy w spornym okresie. Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania wnioskodawcy, gdyż korespondują z zeznaniami świadków, jak też dokumentacją osobową.

Sąd oparł się również na dokumentach zgromadzonym w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych, a także kserokopii książki spawacza nr (...), gdyż sporządzone zostały przez uprawnione podmioty w zakresie służących im kompetencji.

Sąd zgodnie z regułą zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która przełożyła się na ostateczny wynik niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie pozostawało ustalenie uprawnień K. S. do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy przy uwzględnieniu, iż urodził się (...), a więc przy zastosowaniu konstrukcji przewidzianej w treści art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018r., poz. 1270 j.t.).

Zgodnie z przepisem art. 184 w związku z art. 32 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) mężczyzna, który ukończył 60 rok życia, posiada wymagany okres zatrudnienia wynoszący 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych może nabyć prawo do świadczenia emerytalnego. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w warunkach szczególnych przysługuje prawo do emerytury reguluje wspomniane wyżej Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.

Przepis § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia stanowi, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Poza sporem pozostaje, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia wnioskodawcy uznania zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), a następnie w (...) sp. z o.o. w R. za czas pracy wykonywanej w szczególnych warunkach z uwagi na brak wiarygodnych i prawidłowych dowodów potwierdzających powyższą okoliczność.

W przekonaniu Sądu Okręgowego należy stwierdzić, iż brak jest podstaw do przyjęcia stanowiska organu rentowego za słuszne. Zgromadzony bowiem w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza wątpliwości zgłaszanych przez ZUS.

W orzecznictwie wyrażony został pogląd, iż w postępowaniu sądowym, toczącym się z odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego, dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia i to zarówno wtedy, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje jego treść, jak i wówczas, gdy dokument taki z żadnych przyczyn nie może być sporządzony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2004 r. III AUa 2474/03 Lex nr 151770). Zatem ewentualne niedokładności czy nawet braki w treści świadectwa pracy nie mogą skutkować negatywnie dla pracownika, jeżeli fakty nim stwierdzone mogą być potwierdzone w inny sposób. Nadto ustalenie jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek dla przyznania dochodzonego świadczenia (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r. II UK 337/03 OSNP 2004/22/392).

Materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu, w postaci niebudzących wątpliwości zeznań świadków, a także dowodów z dokumentów pozwolił przesądzić, iż rzeczywiście K. S. w spornym czasokresie wykonywał wyłącznie

prace spawalnicze. Osobowe źródła dowodu pozwoliły doprecyzować niejasności dokumentów przedłożonych wraz z wnioskiem o świadczenie.

W ocenie Sądu wobec powyższych ustaleń można przyjąć spełnienie przez wnioskodawcę przesłanki co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach przypadających na okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 30 czerwca 1976r. do 31 stycznia 1990r. (z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej) oraz w Zakładach Produkcyjno-Usługowych (...) sp. z o.o. od 1 lutego 1990r. do 31 grudnia 1998r. K. S. wykonywał bowiem pracę w szczególnych warunkach jako spawacz, tj. pracę wymienioną w Dziale XIV poz. 12 wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983r. Nr 8, poz. 43) oraz w Dziale XIV poz. 12 pkt 8 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG 1985r. nr 1 poz. 1).

Również okresy pracy na budowach eksportowych, tj. od 19 maja 1982r. do 10 maja 1983r. w Iraku oraz od 7 października 1988r. do 22 grudnia 1989r. w Czechosłowacji na stanowisku spawacz winny być uwzględnione do stażu pracy w szczególnych warunkach. Prawa i obowiązki stron kontraktu o pracę na budowie eksportowej regulowały przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników kierowanych do pracy za granicą, w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. nr 51, oz. 30 ze. zm.) obowiązujące do roku 1999. Zgodnie z przepisem § 1 powołanego rozporządzenia, jego przepisy miały zastosowanie do pracowników - obywateli polskich, skierowanych do pracy za granicą, zwanych dalej "pracownikami", w celu realizacji kontraktów eksportowych obejmujących:

- 1) wykonanie przez stronę polską części lub całości robót budowlano - montażowych, projektowych, transportowych oraz kompletnych obiektów i prac z zakresu nadzoru przy wykonywaniu funkcji eksportera, generalnego wykonawcy lub generalnego dostawcy, a także innych prac związanych z realizacją kontraktów,
- 2) wykonanie usług technicznych, naukowych i usług pozostałych.

Przepis § 5 zaś rozporządzenia przewidywał, że okres zatrudnienia za granicą także i okres urlopu wypoczynkowego udzielonego w związku z tym zatrudnieniem, był traktowany jak okres zatrudnienia w zakresie uprawnień pracowniczych.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że K. S. udowodnił, iż przed dniem 01.01.1999r. przez okres ponad 15 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach, a także spełnił pozostałe warunki przewidziane przepisami art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Dlatego Sąd w trybie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 19 sierpnia 2018 r., tj. od daty spełnienia wszystkich przesłanek.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Chociaż bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu ubezpieczeniowego K. S.

zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Orzeczenie o kosztach oparto na treści art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015r. poz. 1800).